

Kære medlem af Ålauget "Øvre Suså Vandløbslaug".

På grund af Corona restriktionerne er det ikke muligt at gennemføre foreningens generalforsamling i årets første kvartal som angivet i vores vedtægter, sidste år var vi heldige og nåede at holde generalforsamlingen lige før statsministeren lukkede landet ned. Årets generalforsamling og dermed beretning og regnskab vil blive en kort skriftlige beretning samt et underskrevet regnskab inklusiv det kommende års budget. Vi er i bestyrelsen kede af at vi ikke kan mødes som sædvanligt i Herlufmaglehallen til fælles spisning beretnings- og regnskabsaflægelse og må undvære indlæg af indledere om aktuelle emner for os bredejere i vores ålaug.

Bestyrelsen håber på din forståelse for "**En skriftligt afholdt generalforsamling**", det kan gøres uden vi behøver at gennemføre afstemninger, da alle bestyrelsesmedlemmer har accepteret genvalg, og at der ikke er fremsat ønsker om ændringer i vedtægterne.

Den vigtige faglige diskussion der plejer at følge efter beretning, regnskab og faglige indlæg, vil vi bestyrelsen meget nødtigt undvære, hvorfor du bør sende **dine spørgsmål og kommentarer** til mail: knud@thonke.com, ---- så vil vi derefter vil svare i et efterfølgende nyhedsbrev der sendes til alle medlemmer.

Årsberetning for Øvre Suså Vandløbslaug 2020

samt mål for 2021

Arbejdet i 2020

Umiddelbart efter vi afholdt vores generalforsamling d.10. marts 2020, blev landet lukket ned af statsministeren, en nedlukning der har besværliggjort gennemførelse af såvel bestyrelsesmøder som andre faglige møder. Det har betydet at bestyrelsen kun har været samlet til 5 møder, hvorimod vandrådsmøder og møder med Ringsted kommune om skabelon for de nye vandløbsregulativer, nåede at blive gennemført først på året. Efter sommeren har der været en stigning i Webinarer, det vil sige videomøder om vandløbsemner, herunder bl. a. emner om de modeller ministeriet skal bruge som grundlag for beregning af de restriktioner ministeriet vil pålægge jordbruget i 3. vandplans periode for at opnå mål opfyldelse med hensyn til opnåelse af "god Økologisk Tilstand" inden 2027 i vore vandområder. Derudover har der været et

godt samarbejde lokalt med de fire kommuner vedrørende løbende vedligeholdelse af vandløbene.

Vigtigst er, hold løbende øje med vedligeholdelsen af dit eget vandløb, og meld til os, hvis der er stækninger som ikke er i orden, -----og husk at afmærke drænuvløbene med en synlig pæl.-----

Klimaet 2020

Ved årets start var jorden endnu ikke fuldt op vandet, hvilket betød en gunstig start på den ny vækstsæson, med et dybt velfungerende rodnet. Vejret i årets første måneder startede med hele 150 mm nedbør, hvilket gav oversvømmelser, Holløse Mølle åbnede sluseporte i marts, og ringe nedbør i marts og april gav en gunstig start for etablering af vårafgrøder samt vækst af de efterårs såede afgrøder. På trods af stor fordampning helt frem til høst, hvor der blev målt et underskud på små 400 mm, faldt der tilstrækkeligt med nedbør til at sikre en stor planteproduktion.

Der er endnu ikke foretaget ændringer af den fra 1991 udarbejdede vejledning af hvordan sluserne i stemmeværket ved Holløse Mølle styres. Den nuværende styring der skulle sikre tilstrækkelig vandkraft, til at optimere møllens daværende produktion, er bibeholdt.

Det bliver spændende hvordan de kommende måneders nedbør vil påvirke fordampningen fra dyrkningsfladen, om vi igen som i 2018 og 2020, vil se udtørrede vandløb som forhindrer opnåelse af vandrammedirektivets krav om at sikre "God Økologisk Tilstand". I disse tørre sommertilstande er vandet ofte udelukkende tilført som spilde- og overfladevand fra byer og veje. Grundvandsdelen tilført Susåen, udgør dog kun ca. 6 % af den totale årsbelastning på ca, 700 mm. Sommerudtørringen af vandløb de senere år er sket på trods af at sluseportene i stemmeværket har været lukket fra April til sidst på vinteren. Nedenstående tabel viser hvor forskelligt nedbøren falder. Klimaændringen frem til 2050, forudser mindre vand forår og sommer, men med hyppigere lokale monster nedbørshændelser, derimod forventes større mængder nedbør vinter.

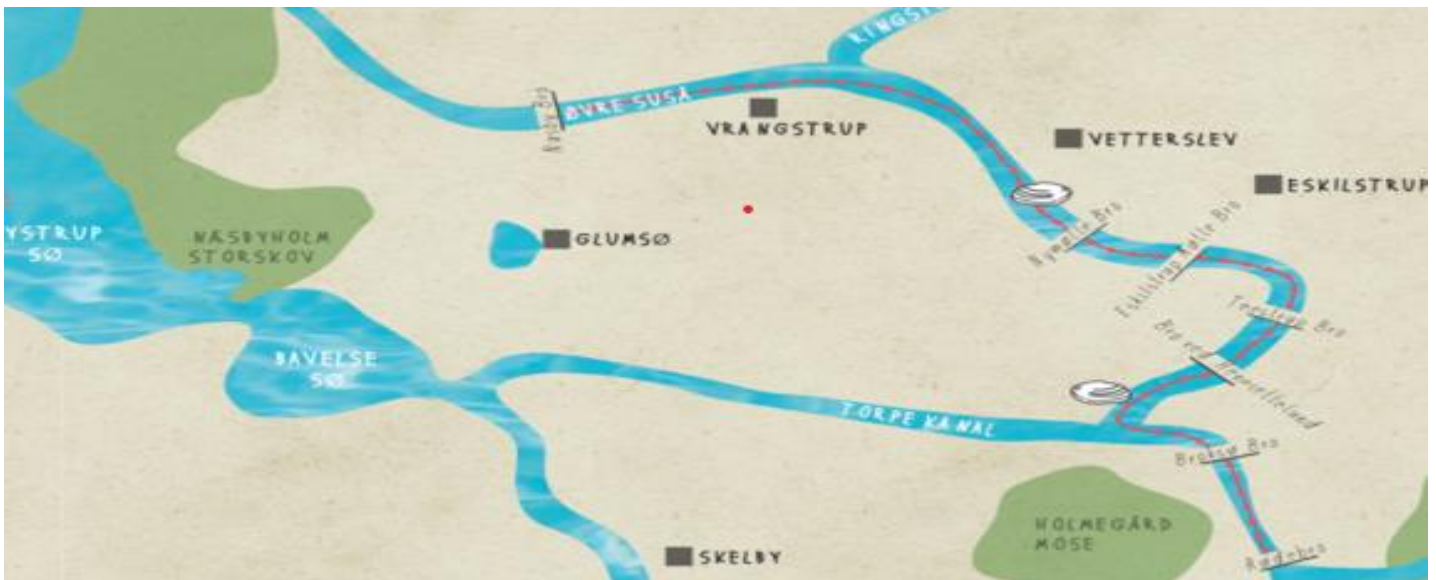
MM nedbør næstved 2016- 2021

måned	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1	48,4	17,3	76,4	43,8	69,0	58,0
2	44,7	39,4	14,0	37,1	87,8	21,9
3	46,1	52,2	55,1	88,1	20,2	
4	51,2	48,6	36,2	14,5	17,7	
5	13,6	28,2	19,2	56,0	22,6	
6	81,4	81,9	7,7	60,4	46,9	
7	91,2	81,8	14,4	45,9	66,1	
8	56,9	60,8	114,0	62,0	61,2	
9	49,8	102,1	22,9	98,3	40,2	
10	68,0	89,6	38,5	88,4	66,4	
11	50,7	58,0	65,7	59,9	24,6	
12	26,5	39,4	65,7	42,2	42,3	
år	629,5	699,3	530,8	697,2	565,0	

Life Projektet.

Status for EU - Life projektet (link: " <https://www.merelivisusaaen.dk>) mere liv i Susåen" til 9,3 mio. kr., var godt i gang i foråret 2020, med forventet afslutning og afrapportering i 2023. Stormøde holdt først i 2020 varslede forhandlinger med udvalgte lodsejere på den 38 km lange strækning for at indgå aftaler om iværksættelse af en række tilstandsændringer i form af ændringer i bundforhold, beskygning med flere, ændringer der skulle optimere opformeringen af tykskaldet Malermusling samt forholdene for de nødvendige værtsfisk der skal sikre spredning af muslingelarverne.

Projektet har meldt, at disse bilaterale forhandlinger er stoppet på grund af Corona situationen, men at de tidligere planlagte udsætninger af værtsfisk inficeret med Tykskaldet Malermuslings larver er, indkøbt fra Fyn, og planmæssigt udsat i denne sommer. Dette Kort viser den forventede placering af indsatspunkter der skal sikre at det lykkes at "skabe mere liv i Susåen" og dermed også medvirke til at Susåen som helhed opnår "God Økologisk Tilstand" inden udgangen af 2027.

Vandrådsarbejdet 2020-2021.

Formålet med vandrådsarbejdet i Danmark er, at vi lever op til EU's vandrammedirektiv. Direktivets overordnede formål er at fastlægge en ramme for beskyttelse af vandløb og søer, overgangsvande, kystvande og grundvand, som:

- forebygger yderligere forringelse og beskytter og forbedrer vandøkosystemernes tilstand og, hvad angår deres vandbehov, også tilstanden for terrestriske økosystemer og vådområder, der er direkte afhængige af vandøkosystemerne,
- fremmer bæredygtig vand anvendelse baseret på langsigtet beskyttelse af tilgængelige vandressourcer,

- sigter mod en udvidet beskyttelse og forbedring af vandmiljøet bl.a. gennem specifikke foranstaltninger til en progressiv reduktion af udledninger, emissioner og tab af prioriterede stoffer og standsning eller udfasning af udledninger, emissioner og tab af prioriterede farlige stoffer,
- sikrer en progressiv reduktion af forureningen af grundvandet og forhindrer en yderligere forurening heraf,
- bidrager til at afbøde virkningerne af oversvømmelser og tørke.

Vandrammedirektivets mål bidrager derved til:

1. Tilstrækkelig forsyning af overfladevand og grundvand af god kvalitet, som er nødvendig for at opnå en bæredygtig, afbalanceret og rimelig vandanvendelse, –
2. en betydelig reduktion af forureningen af grundvandet, –
3. beskyttelse af territoriale og marine vande
4. opfyldelse af målene i de relevante internationale aftaler, herunder de mål, der tager sigte på at forebygge og eliminere forurening af havmiljøet, ved en fællesskabsindsats i henhold til artikel 16, stk. 3, med henblik på at standse eller udfase udledninger, emissioner og tab af prioriterede farlige stoffer med det endelige mål at opnå koncentrationer i havmiljøet nær baggrundsværdierne for naturligt forekommende stoffer og tæt på nul for menneskeskabte syntetiske stoffer.

Direktivets overordnede formål, er først og fremmest at beskytte og forbedre tilstanden i vandløb, søer, overgangsvande og kystvande, Det endelige mål er at opnå koncentrationer nær baggrundsværdierne for naturligt forekommende stoffer, og tæt på nul for menneskeskabte syntetiske stoffer. Målet kan omskrives til: at alle ”naturlige vandløb” skal bringes i **”God Økologisk Tilstand”**. Der defineres af ministeriet som værende: **Værdierne for de biologiske kvalitetselementer for den pågældende type overfladevandområde udviser niveauer, der er svagt ændret som følge af menneskelig aktivitet, men afviger kun lidt fra, hvad der normalt gælder for denne type overfladevand under uberørte forhold. -----så enkelt kan det skrives-----**

Ved opgavens start havde ministeriet på forhånd vurderet hvor stor del af vandløbene man ikke forventede ville nå målet i 2027. Af Danmarks samlede vandløbsforekomster vurderede ministeriet at ca. 41 pct. ville være i risiko for manglende målopfyldelse.

Vandrådet for Smålandsfarvandet fik pålagt at angive hvordan Smålandsfarvandets vandløb indenfor en udgiftsramme på 25 mio. kr., kunne finansiere fjernelsen af 12 spærringer og bringe 160 km vandløb i mål. De implicerede kommuner har hver godkendt de for den pågældende kommunes indstillede projekter, hvilket samlet i november er fremsendt til miljøstyrelsen til endelig godkendelse.

Ved afslutningen af vandråds arbejde blev der fremsendt en ”Fælleserklæring fra 20 organisationer” til ministeriet, om at Danmark **ikke har taget højde for at der opnås ”God kemisk tilstand”**, og derfor pålægger ministeriet, at gøre **”God Kemisk Tilstand”** til et selvstændigt mål for vandløbene, samt at ministeriet forholder sig til en vigende fiskebestand i Karrebæk Fjord, såvel som andre presfaktorer i form af spildevand og klimaændringer.

Vandrådsarbejdet med at bringe vandløbene tilbage i en næsten menneskelig upåvirket tilstand sikres også af de **utallige målinger** af vandløbene deres indhold af næringsstoffer mfl., **som i en række såvel statistiske som matematiske modeller fremskrives**, for at ministeriet politisk til sidst fastsætter målet for den tilstand, for **en vandløbstilstand med minimal menneskelig aktivitet**, hvilke derefter omregnes til hvilke dyrkningsrestriktioner der er nødvendige for at gennemføre/bringe vandløbet tilbage i en naturlig ikke menneskelig påvirket tilstand "MÅLOPFYLDELSEN".

Disse beregnede restriktioner i gødningsanvendelse, krav til braklægning eller pålæg af efterafgrøder mv., foreligger først sandsynligt i marts måned 2021, hvorefter der vil være en 6 måneders periode til indsigelse. Så det bliver spændene at følge!

Samarbejde med Ringsted om opdatering af vandløbsregulativer

Lokalt har vi i årets løb haft et tæt samarbejde med Ringsted kommune. Ringsted Kommune varslede allerede i 2017 at man arbejdede med at foretage en general opdatering af alle kommunens ca. 50 vandløbsregulativer. Dette er et velkomment initiativ, da en del af de gamle vandløbsregulativer der blev lavet af Amtet tilbage i 1996, ikke er lovlige efter den gældende vandløbslov. Dette har bevirket at en strækning i Ringsted Å ikke har været vedligeholdt i godt 20 år, med det resultat at der er sket store ændringer i forløb og udvikling af brinkvegetation hvilket har påvirket Manningstallet og dermed vandafledningen. Strækningen er angivet som "naturvandløb", hvor der mangler såvel angivelse af bundkote, bundbredde og vandløbets skikkelse. Regulativet indeholdt heller ikke for denne strækning, angivelser om vedligeholdelse i form af grødeskæring eller krav til strømmende bredde.

Til at drøfte en skabelon for reviderede vandløbsregulativer, nedsatte kommunen en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra, Danmarks Naturfredningsforening, Sportsfiskere, Gefion (ved Erik Blegmand) og Øvre Suså Vandløbslaug til en møderække i maj og juni. I dette arbejde fremførte vi sammen med Gefion vores synspunkter **om nødvendigheden i at vandafledning og den løbende vandløbsvedligeholdelse sikres, så drænsystemer fungerer optimalt**. Arbejdet var centreret om et udkast til nyt regulativ for Høm Lilleå, hvortil vi bl.a. fremsendte et "hørings svar til regulativforslag dateret 15.02.2020, for at sikre fremtidig drifts- og vedligeholdelse så drænsystemernes fremtidige optimale funktion kan fastholdes. Fra kommunen og øvrige deltageres side fokuseredes på at sikre "god Økologisk Tilstand", hvilket vi selvfølgelig også tilslutter os.

Status for opdateringen er, at der har været gennemført 8 ugers høringsfase for Høm Lilleå, Vognmandsbækken, Fjældebroløbet, Ålbækken – Mølleåen, Kværkeby Bæk og Haraldsted Å, men at

en endelig byrådsvedtagelse af de nye regulativer endnu ikke er foretaget. I linket <https://www.mitvandloeb.dk/> vil alle nye regulativer være beskrevet.

Samarbejde om specielt de nuværende ikke lovlige regulativer for strækninger benævnt som "Naturvandløb" forventes afsluttet i 2021. Da de resterende vandløb i løbet af dette år forventes opdateret, vil det være vigtigt for bredejereren at kontrollere ordlyden i de ny opdaterede vandløbsregulativer, således at drænuvløbene er frilagt og den beskrevne vedligeholdelse i form af grødeskæring og strømrendebredde er acceptabel.

Samarbejde med Næstved kommune om "styret vandafledning"

Ålauget har siden 2012 set en mulighed i at styre vandafledningen via ekstra åbning af sluserne ved stemmeværket ved Holløse Mølle, dvs. at åbne og aflede vand i årets første måneder, hvor overskudsnedbør har givet anledning til oversvømmelser især af de genslyngede arealer ved Vrangstrup. Efter aftale og med stor velvillighed fra Næstved kommune, har firmaet HydroInform udarbejdet en rapport, om dette var en praktisk mulighed. **Dette blev afvist af HydroInform** ved et møde i Næstved d. 04/11/2020, hvor Ålauget, i sin fremsendte rapport, imødegik HydroInform's konklusion, da denne var baseret på "**stationære beregninger**" for en delstrækning af Susåen, hvilket vil sige at vandføringen ikke ændres over tid. Dette er ikke den situation der findes i naturen, her er vandføringen dynamisk, hvor der løbende sker ændringer i vandløbets vandmængder, tilløb og afledning på grund af enten nedbør, fordampning eller ekstra vandafledning skabt af åbnede sluseporte. Efterfølgende fremsatte ålauget yderligere en rapport dateret 2/12/2020 til at underbygge vores påstand. Status for den faglige strid er efter aftale med kommunen, at vi inddrager endnu en hydrolog til at påpege, om en styret vandafledning ved at bortlede større vandmængder end det lukkede stemmeværk, vil give en praktisk mulighed for at imødegå forårets oversvømmelser ved Vrangstrup.

Indtil endelig konklusion i denne strid foreligger, styres sluseportene af kommunen, efter de retningslinjer der blev udarbejdet i 1991, hvor stemmeværket blev opført, med det formål at sikre størst mulig stabil vandkraft til møllens produktion.

Det politiske klima for vandløbenes fremtid.

Der er **et skrigende behov for rettidig handling fra ministerens side**, i form af at vedtage en ny vandløbslov, der indarbejder såvel hensyn til klimaændringer, krav til EU's

Vandrammedirektiv, samt at indføre /modificere de regler, som p.t. ikke muliggør de nødvendige ændringer, som er indført for at beskytte §3 arealer og eller de restriktioner der beskytter ændringer i fredede arealer, Dette er nødvendigt så en fremtidig opdateret vandløbslov kan skabe, såvel plads til flora og fauna der indeholder tilstrækkelig skikkelse/plads til vandafledning.

Med Henrik Høgh udvalgets aflevering i 2017 til ministeren med anvisninger om nødvendige krav til en opdatering af en ny vandløbslov, var der store forventninger om at udkast til ny lov ville foreligge 2018. nu forlyder det at udkast vil foreligge 2022 til politiske forhandlinger. Denne akutte mangel på en opdateret vandløbslov, er årsag til det nuværende manglende positive samarbejde mellem kommuner og borgere. En opdateret ny vandløbslov, vil der være baggrund for et positivt samarbejde mellem myndigheder og borgere, hvor indførelse af moderne tekniske løsninger i fællesskab vil kunne skabe såvel gensidig kontrol af lovens påbud. Indtil da må vi tilstræbe et positivt konstruktivt samarbejde mellem myndigheder og borgere.

Opgaven for 2021 og de kommende år

Opgaverne i 2021 bliver for Ålauget at sikre at drifts- og vedligehold af vandløbene følger gældende vandløbslov, men med et skæven til de ændringer der forventes at blive indført i en opdateret vandløbslov.

Det helt fundamentale er at fastholde at landets drænsystemer vedbliver at være velfungerende, hvilket også bliver nødvendigt at fastholde overfor ministeriet i deres arbejde med skitser til det løbende lovforberedende arbejde. Som lodsejer er det **mere vigtigt end nogensinde før, at man følger med i de ændringer, der offentliggøres i de tekniske udvalg og byråd**, og at vi også orienterer hinanden om de ændringer der kan påvirke det åbne land. Fra 1990-2010 blev der gennemført en lang række ændringer af vandløbsregulativerne, såvel lovlige, ulovlige og fejl, som ikke blev påklaget i høringsperioderne. **Det bør undgås i fremtiden**, bestyrelsen vil opfordre til at melde tilbage til os, så vi i fornødent omfang kan optage kontakt og forhandlinger med de kommunale myndigheder.

Her ligger ligger et drænrør gravet frit fra jord, langt under vandspejlet

Bestyrelsen siger

stor tak til alle medlemmer,

vi håber I vil kontakte os løbende når sager opstår,

så vi kan reagere, og i samarbejde med vandløbsmyndighederne sikre
velfungerende vandløb i Susåens opland.

Knud Erich Thonke

Peter Kristensen

Henrik Karlshøj Madsen

Charlotte Riegels Hjorth

Niels Henrik Andersen

Finn Lautsen

Karsten Ardahl Larsen

Per Eriksen

Esben Clausen

Peter Kjær